

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU UCZNIÓW ZDOLNYCH

„ZDOLNY SUWALCZANIN”

Zgodnie z art. 90t ustawy o systemie oświaty, jednostki samorządu terytorialnego mogą z własnej inicjatywy uruchamiać lokalne programy wyrównywania szans edukacyjnych oraz programy służące wspieraniu edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

W funkcjonującym obecnie systemie oświaty dostrzec można różnorodne problemy związane ze wspieraniem rozwoju uczniów zdolnych. Należą do nich np.: ograniczenia prowadzonej obecnie wielospecjalistycznej diagnozy uzdolnień, niedostosowane treściowo i metodycznie do potrzeb uczniów zdolnych programy kształcenia, wymagające doskonalenia kompetencji specjalistyczne osób pracujących z uczniem zdolnym czy brak systemowego współdziałania osób oraz instytucji pracujących na rzecz uczniów zdolnych. Wydaje się więc celowe podjęcie kompleksowych działań o różnym zakresie i celu - od zdiagnozowania uzdolnień do wspierania i rozwijania zdolności i talentów uczniów.

Rozpoznanie szczególnych uzdolnień nie zawsze jest łatwe dla nauczycieli. Uczniowie szczególnie zdolni nie muszą wyróżniać się doskonałymi wynikami w nauce i starannie wykonanymi zadaniami domowymi.

Pomoc psychologiczno - pedagogiczna jest udzielana uczniom zdolnym na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Praca z uczniem zdolnym jest wyzwaniem dla nauczycieli. Zadaniem dyrektora szkoły jest zorganizowanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej, wzmacniającej rozwój zdiagnozowanych zdolności oraz wsparcie rodziców, w szczególności we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i poradnią psychologiczno - pedagogiczną. Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest także za doskonalenie kompetencji nauczycieli w tym zakresie przy współpracy z poradnią psychologiczno - pedagogiczną, uczelniami wyższymi, uczelniami wyższego poziomu.

Zadaniem poradni psychologiczno - pedagogicznej jest przeprowadzenie profesjonalnego badania i przekazanie wyników diagnozy rodzicom i dyrektorowi szkoły.

I. Podstawy prawne

Akty prawne stwarzające możliwość realizacji działań określonych w programie:

- 1) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446),
- 2) Ustawa z dnia 5 czerwca 1995 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1445 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 176),
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624 z późn. zm.),
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. z 2002 r. Nr 3, poz. 28),

- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125 z późn. zm.),
- 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 października 2012 r. w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania oddziałów sportowych, szkół sportowych oraz szkół mistrzostwa sportowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1129)
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. z 2002 r. Nr 56, poz. 506 z późn. zm.),
- 10) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 843),
- 11) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532),
- 12) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. Poz. 977 z późn. zm.).

II. Miejski program wspierania uczniów uzdolnionych skierowany jest do:

- 1) uzdolnionych uczniów uczęszczających do suwalskich szkół publicznych zamieszkałych w Gminie Mieście Suwałki,
- 2) dyrektorów i nauczycieli szkół i placówek oświatowych,
- 3) rodziców/opiekunów prawnych
zwanym dalej „beneficjentami”
we współpracy z:
 - 1) Urzędem Miejskim w Suwałkach,
 - 2) Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Suwałkach,
 - 3) Suwalskim Ośrodkiem Kultury w Suwałkach,
 - 4) Biblioteką Publiczną im. M. Konopnickiej w Suwałkach,
 - 5) Muzeum Okręgowym w Suwałkach,
 - 6) Parkiem Naukowo – Technologicznym Polska – Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.,
 - 7) Suwalskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach,
 - 8) organizacjami pozarządowymi,
 - 9) innymi podmiotamizwanymi dalej instytucjami.

III. Założenia współdziałania instytucji na rzecz uczniów zdolnych:

1. aktywność – każda instytucja uczestnicząca w programie podejmuje działania na rzecz wspierania uczniów zdolnych;
2. równoprawność – każda instytucja uczestnicząca w programie ma takie same prawa i obowiązki, stosownie do obowiązujących przepisów prawnych;

3. otwartość – instytucje współpracują, udostępniają swoje pomysły, dzielą się doświadczeniami;

4. lokalność – instytucje współpracują ze środowiskiem lokalnym w działaniach na rzecz wspierania uczniów zdolnych.

IV. Cel główny programu – tworzenie systemowych, skoordynowanych rozwiązań i przyjaznego środowiska na rzecz wspierania uzdolnień i wszechstronnego rozwoju ucznia zdolnego przez instytucje.

Cele szczegółowe programu:

- 1) inspirowanie suwalskiego środowiska do podejmowania działań na rzecz wspierania uczniów zdolnych,
- 2) współdziałanie z instytucjami w obszarze wspierania uczniów zdolnych,
- 3) wypracowanie szczegółowych rozwiązań w obszarze wspierania uczniów zdolnych,
- 4) rozwijanie kompetencji specjalistycznych osób, ze szczególnym uwzględnieniem nauczycieli, pracujących na rzecz wspierania wszechstronnego rozwoju ucznia zdolnego, m.in. poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji z tego zakresu,
- 5) tworzenie warunków dla rozwoju uzdolnień,
- 6) stymulowanie rozwoju uczniów zdolnych,
- 7) motywowanie uczniów i nauczycieli do udziału w konkursach, olimpiadach, turniejach, przeglądach, festiwalach i zawodach sportowych,
- 8) zachęcanie uczniów do poszerzania wiedzy poza program nauczania oraz rozwijania swoich umiejętności w nauce, kulturze i sporcie,
- 9) wsparcie finansowe działań na rzecz uczniów zdolnych.

V. 1. Działania:

- 1) identyfikowanie i diagnozowanie zdolnych uczniów,
- 2) realizacja zadań na rzecz uczniów zdolnych,
- 3) promocja Miasta jako Miasta przyjaznego uczniom uzdolnionym.

2. Zadania

Zadania realizowane w 3 modułach:

- 1) moduł uczeń,
- 2) moduł dyrektor/nauczyciel,
- 3) moduł rodzic/opiekun prawny.

moduł uczeń

Lp.	Zadanie	Opis/uzasadnienie działań
1.	Specjalistyczna diagnoza uzdolnień kierunkowych uczniów w poradni psychologiczno-pedagogicznej	Aby wesprzeć uczniów w pełnej identyfikacji ich uzdolnień, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach będzie prowadzić diagnozę uzdolnień kierunkowych uczniów.

2.	Budowanie pozaszkolnych ścieżek rozwoju ucznia zdolnego we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w szczególności z uczelniami wyższymi	Zaangażowanie podmiotów środowiska oświatowego w budowaniu pozaszkolnych ścieżek rozwoju ucznia zdolnego poprzez np. zajęcia na wyższej uczelni, udział w studenckich kołach naukowych, korzystanie z oferty placówek wspierających edukację (np. organizacje pozarządowe, centra nauki).
3.	Organizacja indywidualnego toku nauki	Forma realizacji obowiązku szkolnego lub nauki, której celem jest przede wszystkim umożliwienie uczniom szczególnie uzdolnionym przyspieszonego ukończenia poszczególnych etapów kształcenia.
4.	Organizacja indywidualnego programu nauki	Indywidualny program nauki umożliwia rozwijanie wiedzy ucznia w określonych obszarach, w których wykazuje on szczególne – wyższe od przeciętnych – predyspozycje do nauki, ale realizowany jest w czasie zajęć edukacyjnych w szkole.
5.	Bank zdolnych uczniów	Utworzenie przedmiotowego Banku ma na celu promowanie osiągnięć uczniów zdolnych oraz zorganizowanie uczniom dodatkowych zajęć wspomagających ich rozwój.
6.	Oferta konkursów szkolnych, międzyszkolnych organizowanych dla uczniów zdolnych, organizowanie corocznych konkursów dotyczących rozwoju talentów, pasji	Organizowanie przez szkoły cyklicznych konkursów, turniejów przedmiotowych, artystycznych, sportowych itp. Oferta konkursów będzie publikowana na stronie: SODN www.sodn.suwalki.pl . Konkursy w zakresie nauki, sportu, sztuki, których celem jest realizacja zadań ukierunkowanych na rozwój zainteresowań i talentów uczniów.
7.	Organizacja oddziałów dwujęzycznych w gimnazjum	Od 1 września 2015 r. utworzone zostały 2 oddziały dwujęzyczne w Zespole Szkół nr 1 w Suwałkach III Liceum Ogólnokształcącym im. A. Lityńskiego w Suwałkach. Od roku szkolnego 2016/2017 zaplanowano utworzenie oddziału dwujęzycznego w Zespole Szkół nr 8 w Suwałkach Gimnazjum nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Suwałkach. Celem organizacji oddziałów dwujęzycznych jest umożliwienie rozwoju umiejętności w zakresie języków obcych.
8.	Organizacja oddziałów sportowych	Celem tworzenia oddziałów sportowych jest przede wszystkim umożliwienie uczniom uzdolnionym rozwijać umiejętności w ramach szkolenia sportowego realizowanego stosownie do programu spójnego z kierunkami i zasadami przyjętymi przez dany związek sportowy.
9.	Organizacja oddziałów z rozszerzoną liczbą godzin z wybranego przedmiotu	Celem tworzenia ww. oddziałów jest rozwijanie umiejętności i wiedzy uczniów w określonych obszarach, w których wykazują oni szczególne – wyższe od przeciętnych – predyspozycje, w czasie zajęć edukacyjnych w szkole.
10.	Organizowanie pozalekcyjnych, pozaszkolnych zajęć dla uzdolnionych dzieci i młodzieży	Organizowanie uczniom uzdolnionym zajęć naukowych, sportowych, artystycznych po przeprowadzeniu diagnozy uzdolnień kierunkowych uczniów, a w przyszłych latach na podstawie danych zgromadzonych w banku uczniów zdolnych we współpracy z instytucjami

		w szczególności w ramach środków pozabudżetowych.
11.	„Lato w szkole” – zajęcia dla zdolnych uczniów	Zajęcia mogą być realizowane przez uczelnie, PNT PW, szkoły wyższego szczebla dla uczniów szkół szczebla niższego, podmioty uprawnione do prowadzenia szkolenia sportowego, m.in. warsztaty badawcze, seminaria specjalistyczne, obozy naukowe, zgrupowania sportowe.
12.	„Zima w szkole” – zajęcia dla zdolnych uczniów	Zajęcia mogą być realizowane przez uczelnie, PNT PW, szkoły wyższego szczebla dla uczniów szkół szczebla niższego, podmioty uprawnione do prowadzenia szkolenia sportowego, m.in. warsztaty badawcze, seminaria specjalistyczne, obozy naukowe, zgrupowania sportowe.
13.	Modernizacja obiektów sportowych i wyposażenie pracowni przedmiotowych i bibliotek	Pozyskanie środków finansowych na modernizację i wyposażenie pracowni przedmiotowych oraz bibliotek na prowadzenie zajęć z uczniem zdolnym.
14.	Edukacja historyczna	Muzeum Okręgowe w Suwałkach jako organizator cyklicznych spotkań, sympozjów, debat na rzecz pogłębiania wiedzy uczniów w zakresie edukacji historycznej.
15.	Edukacja czytelnicza	Zajęcia w Bibliotece Publicznej im. M. Konopnickiej w Suwałkach realizowane na rzecz młodych twórców, poetów, prozaików.
16.	Edukacja kulturalna i artystyczna	Zajęcia w Suwalskim Ośrodku Kultury organizowane na rzecz uzdolnionej artystycznej młodzieży, w ramach ww. zajęć będą zapraszani znani twórcy, muzycy, aktorzy. Organizowane będą warsztaty twórcze, koncerty, przedstawienia.
17.	Realizowanie projektów interdyscyplinarnych z zakresu innych przedmiotów (m.in. przedsiębiorczości, informatyki)	PNT P-W i Midicentrum jako ośrodki wsparcia nauki kreatywności w suwalskich szkołach i przedszkolach poprzez wprowadzenie szerokiej oferty zajęć pozaszkolnych, dodatkowych rozwijających zdolność do nieszablonowego myślenia, umiejętności pracy w zespole, postaw proinnowacyjnych w różnych dziedzinach życia.
18.	Prowadzenie Miejskiego Systemu Współzawodnictwa w sporcie dzieci i młodzieży	Organizowanie Miejskiej Rywalizacji Sportowej motywującej do aktywności sportowej uczniów, rozbudzającej zainteresowania, przygotowującej do współzawodnictwa na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.
19.	Wsparcie finansowe udziału w obozach szkoleniowych	Wdrożenie zasad dofinansowania udziału uczniów w obozach naukowych, sportowych, artystycznych.
20.	Dofinansowanie udziału uczniów w m.in. konkursach/olimpiadach/turniejach naukowych zawodach sportowych, konkursach/festiwalach/przeeglądach artystycznych o zasięgu co najmniej wojewódzkim	Pokrycie kosztów przejazdu i udziału w konkursach, turniejach uczniów zdolnych umożliwi udział w wielu różnorodnych formach rywalizacji.
21.	Utworzenie Uniwersytetu Dziecięcego	Utworzenie Uniwersytetu Dziecięcego, cykliczne organizowanie zajęć dla zdolnych uczniów.
22.	Współpraca z Centrum Nauki Kopernik	CNK jest wiodącą jednostką w Polsce prowadzącą edukację dzieci i młodzieży w celu

		rozwoju kreatywności i samodzielnego myślenia. Pierwszym krokiem nawiązania takiej współpracy było zorganizowanie w PNT PW dni otwartych w trakcie których mieszkańcy miasta mogli zapoznać się z ofertą CNK i PNT PW w ramach projektu „Kre@tywne Suw@łki”.
23.	Organizacja spotkań uczniów z przedstawicielami środowiska sportowego, artystycznego, naukowego z „ludźmi sukcesu”	Spotkania z ludźmi sukcesu dają motywację do rozwoju pasji, do pracy nad rozwojem talentów uczniów.
24.	Nagradzanie uczniów zdolnych	Wdrożenie systemu stypendialnego dla uczniów zdolnych (stypendia Prezydenta Miasta, stypendia realizowane przez kluby sportowe w ramach dotacji) oraz systemu nagród.
25.	Nagradzanie szkół	Nagradzanie szkół m. in. za wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych, wyniki we współzawodnictwie sportowym, szczególne osiągnięcia naukowe, innowacje, promocję Miasta.
26.	Promowanie zdolnych uczniów oraz ich opiekunów w szkołach, przestrzeni społecznej i mediach	Promowanie autorskich programów pracy z uczniem zdolnym, informowanie o sukcesach ucznia w szkole, przestrzeni społecznej i w mediach.
27.	Wyróżnienie „Przedsiębiorca przyjazny edukacji”	Wyróżnienie szczególnie aktywnych przedsiębiorców, osób prywatnych za wsparcie ucznia zdolnego, realizowane będzie w ramach miejskich obchodów Dnia Edukacji Narodowej (nie więcej niż jedno wyróżnienie rocznie).
28.	Angażowanie środowisk lokalnych w projekty i programy edukacyjne	Aby kompleksowo wesprzeć uczniów zdolnych niezbędne jest włączenie w ten proces środowiska lokalnego. Zasoby środowiska lokalnego wykorzystane zostaną do wzajemnego rozwoju.
29.	Organizacja corocznej gali „Uczeń zdolny”	Wręczenie nagród, stypendiów, wyróżnień odbywać się będzie corocznie podczas uroczystej gali.
30.	Pomoc w planowaniu dalszego rozwoju ucznia i wyborze ścieżki zawodowej	Rolą doradcy zawodowego jest pomoc uczniom zdolnym w umiejętnym dokonaniu wyboru ścieżki zawodowej. Wsparcie doradcy zawodowego skutkować będzie podjęciem przez uczniów zdolnych optymalnej decyzji edukacyjnej i zawodowej.

moduł nauczyciel

Lp.	Zadanie	Opis
1.	Doskonalenie kadr w obszarze wspierania uzdolnionych – pedagogika zdolności	Doskonalenie kadr w zakresie diagnozowania uczniów pod kątem uzdolnień i talentów, w obszarze pracy i opieki nad uczniem zdolnym.
2.	Organizowanie w szkołach różnorodnych form m.in. warsztatów, kursów, konferencji, dotyczących pracy z uczniem zdolnym	W programie niezbędne jest uwzględnienie wsparcia nauczycieli w pracy z uczniem zdolnym poprzez organizację cyklicznych warsztatów, kursów, konferencji.
3.	Merytoryczne i metodyczne przygotowanie rad pedagogicznych/ nauczycieli do pracy z uczniem zdolnym	Organizowanie szkoleń nauczycieli uwzględniających szczególnie problematykę kreatywności i umiejętności poznawczych.
4.	Rozwijanie kompetencji nauczycieli pracujących na rzecz wspierania wszechstronnego rozwoju ucznia	Organizowanie nauczycielom pracującym z uczniem zdolnym tematycznych –

		przedmiotowych szkoleń.
5.	Stworzenie warunków do wymiany doświadczeń między szkołami, instytucjami miejskimi i regionalnymi	Organizowanie cyklicznych spotkań mających na celu wymianę doświadczeń w zakresie pracy z uczniem zdolnym. Oprócz sieci współpracy nauczycieli, zorganizowane zostanie forum doświadczeń z udziałem specjalistów.
6.	Utworzenie sieci współpracy nauczycieli na rzecz wsparcia uczniów zdolnych	Sieć służy do wymiany doświadczeń, dzielenia się dobrą praktyką. Zorganizowanie wsparcia nauczycielom usystematyzuje pracę z uczniem zdolnym.
7.	Utworzenie Sieci Szkół Wspierających Uzdolnienia	Utworzenie Sieci Szkół ma na celu wymianę doświadczeń i budowanie zaplecza oświatowego wspierającego rozwój uczniów zdolnych.
8.	Powołanie szkolnych liderów wspierania uzdolnień uczniów	Szkolny lider odpowiedzialny będzie za propagowanie w społeczności szkolnej idei wspierania uczniów zdolnych oraz organizację działań na Rzecz tych uczniów. Rolą dyrektora szkoły będzie zapewnienie optymalnych warunków pracy z uczniami zdolnymi.
9.	Współpraca szkół, klubów z uczelniami oraz innymi instytucjami i ośrodkami naukowymi	Działanie ma na celu umożliwienie korzystania z zajęć tematycznych, kontaktów nauczycieli z odpowiednimi katedrami; organizowanie np. obozów naukowych, sportowych, wykładów, konferencji.
10.	Szkoła posiada własny program „Zdolny Suwalczanin”	Każda szkoła uczestnicząca w sieci szkół wspierania uczniów tworzy program „Zdolny Suwalczanin”, który opisuje zadania i działania na rzecz uczniów zdolnych.
11.	Unowocześnienie programów nauczania	Zmiany dotyczyć będą przede wszystkim wprowadzania do programów nauczania elementów kładących nacisk na kreatywność, naukę pracy w zespole, nacisk na zastosowanie teorii w praktyce.
12.	Przyznawanie dodatkowych godzin dla szkół na realizację innowacji pedagogicznych	Innowacje pedagogiczne wzbogacają i uatrakcyjniają proces edukacyjny, służą podnoszeniu skuteczności kształcenia. Uczniowie zdolni będą korzystać z innowacji/innowacyjnych metod nauczania w celu rozwijania ich zainteresowań, predyspozycji i zdolności.
13.	Promocja dobrych praktyk	Organizacja konferencji, warsztatów w zakresie wymiany doświadczeń, działania integrujące środowisko nauczycieli, trenerów, instruktorów pracujących z uczniem zdolnym oraz publikowanie rozwiązań w pracy z uczniem zdolnym.

moduł rodzice

Lp.	Zadanie	Opis
1.	Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne dla rodziców uczniów zdolnych	Udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla rodziców dzieci wykazujących uzdolnienia, spotkania nauczycieli, specjalistów z rodzicami uczniów zdolnych, organizacja prelekcji, warsztatów, doradztwa dla rodziców.

2.	Utworzenie grupy wsparcia rodziców dziecka zdolnego	Zaangażowanie rodziców do podejmowania działań mających na celu wsparcie dziecka zdolnego.
3.	Uhonorowanie rodziców uczniów zdolnych	Podczas corocznej gali „Uczeń zdolny” rodzicom uczniów zdolnych wręczone zostaną dyplomy, listy gratulacyjne.

VI. Źródła finansowania:

- budżet Miasta Suwałki,
- budżety instytucji,
- środki finansowe pozyskane z funduszy zewnętrznych,
- programy rządowe.

VII. Zakładane efekty:

- 1) zainteresowanie uczniów zdobywaniem wiedzy oraz kreatywnym rozwiązywaniem problemów i rozwijaniem predyspozycji zawodowych,
- 2) podejmowanie przez instytucje, w tym w Suwałkach szczególności przez szkoły i placówki oświatowe różnorodnych form pracy z uczniem zdolnym,
- 3) większa liczba uczniów zainteresowana udziałem w konkursach, olimpiadach, turniejach i zawodach sportowych,
- 4) wzbogacenie przez nauczycieli metod i form pracy z uczniem zdolnym,
- 5) większa liczba innowacji pedagogicznych,
- 6) organizowanie na poziomie lokalnym działań promujących uzdolnienia i talenty uczniów,
- 7) większa liczba laureatów i finalistów konkursów, olimpiad i turniejów,
- 8) promocja Miasta Suwałki.

NACZELNIK
Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu
Au
mgr Alicja Jacewicz

ZASTĘPCA PREZIDENTA
ESB
Ewa Beata Sidorek